

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (jud. M. Muruianu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Pruteanu, Iu. Cotruță, A. Panov)

DECIZIE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de Covaliova Galina reprezentată de avocatul
Scorțescu Aureliu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Colesnicova
Nadejda și Olșevschi Valeri împotriva Galinei Covaliova privind încasarea
prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost respins apelul declarat de către Covaliova Galina reprezentată de
avocatul Scorțescu Aureliu și menținută hotărârea din 09 iunie 2016 a Judecătoriei
Buiucani, mun. Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 30 noiembrie 2015, Colesnicova Nadejda s-a adresat cu cerere de chemare
în judecată împotriva Galinei Covaliova cu privire la încasarea prejudiciului
material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat, că este proprietara a ½ cota-parte
din apartamentul nr. X, amplasat în mun. Chișinău, str. XXXX, X, fapt confirmat
prin extrasul din registrul bunurilor imobile și adeverința nr. 764 din 23 septembrie
2015 eliberată de ÎMGFL-14.

Reclamanta a susținut că, modul de folosință a apartamentului este locativ,
acesta fiind amplasat la parterul blocului și fiind compus din antreu, grup sanitar,
bucătărie, două odăi locative și o anexă.

La 06 ianuarie 2015, apartamentul a fost inundat de către vecina lor
Covaliova Galina, deținătoarea apartamentului nr. X , iar în urma inundării a avut

de suferit antreul, baia și bucătăria, fapt confirmat prin actul cu privire la constatarea faptului, întocmit de Balica Marcel - inginer OLERC al IMGFL-14 și aprobat de Melnic V. - inginer Șef al acestei întreprinderi municipale. Actul nominalizat a fost contrasemnat și de pârâtă.

Astfel, s-a stabilit că inundarea apartamentului a avut loc din cauza deteriorării bransamentului de aprovizionare cu apă potabilă din apartamentul nr. 11, iar Covaliova Galina a fost preîntâmpinată să lichideze scurgerea în termen de o zi.

Pentru determinarea prejudiciului material cauzat apartamentului său în urma inundării respective, s-a adresat către un expert judiciar autorizat, iar conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 344 din 09 septembrie 2015, s-au constatat defectele vizibile pe tavanul și pereții încăperilor din antreu, baie și bucătărie. Concluziile expertului au confirmat faptul că apartamentul a suportat inundație, scurgere de apă din apartamentul nr. X, amplasat mai sus, cauzând un prejudiciu material, iar costul lucrărilor de reparație ce necesită a fi efectuate în încăperile inundate din apartamentul reclamantei a fost apreciat în sumă de 24 073,34 lei, care și este valoarea prejudiciului material cauzat de pârâtă.

A mai menționat că din cauza inundării și în urma rezultatelor acesteia i-a fost cauzat și prejudiciul moral, suportând suferințele morale, psihice și fizice cauzate prin deteriorarea apartamentului său, incomodități legate cu aflarea în încăperile inundate, pericolul real de electrocutare, nivelul enorm al umezelii și necesitatea efectuării lucrărilor de reparație, prejudiciu care îl estimează la 10 000 de lei.

La 09 octombrie 2015, Colesnicova Nadejda s-a adresat pârâtei cu o cerere privind soluționarea pe cale amiabilă a litigiului, în cerere solicitând achitarea în beneficiul său a compensației în sumă de 34 073 de lei, inclusiv valoarea prejudiciilor material și moral, însă nu a primit nici răspunsul pârâtei, nici compensația solicitată.

Nici la momentul adresării în instanță, în urma prejudiciul cauzat nu i-a fost restituită paguba pricinuită, considerent din care a solicitat încasarea de la Covaliova Galina în beneficiul reclamantei a sumei de 34 073 de lei, inclusiv 24 073 de lei cu titlu de prejudiciu material și 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzate în urma inundării apartamentului; încasarea cheltuielilor de judecată suportate.

Prin încheierea din 17 mai 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, în proces a fost atras coproprietarul apartamentului inundat, Olșevschii Valeri.

Prin hotărârea din 09 iunie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat de la Covaliova Galina în beneficiul Nadejdei Colesnicova prejudiciul material cauzat în urma inundării apartamentului în sumă de 12 036,57 de lei și suma de 1 000 lei cu titlu de prejudiciul moral cauzat.

S-a încasat de la Covaliova Galina în beneficiul lui Olșevschii Valeri prejudiciul material cauzat în urma inundării apartamentului în sumă de 12 036,57

de lei și suma de 1 500 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat de la Covaliova Galina în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1 022,19 lei. În rest acțiunea s-a respins din lipsă de teme.

Prin hotărârea suplimentară din 22 iunie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, s-a admis cererea depusă de Colesnicova Nadejda privind emiterea unei hotărâri suplimentare.

S-a încasat de la Covaliova Galina în beneficiul Nadejdei Colesnicova cheltuielile de judecată pentru întocmirea raportului de constatare tehnico-științifică în mărime de 1200 lei.

Prin decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Covaliova Galina reprezentată de avocatul Scorțescu Aureliu și menținută hotărârea din 09 iunie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Pentru a decide astfel, instanțele inferioare au reținut că, pârâta Covaliova Galina recunoaște de fapt acțiunea însă nu recunoaște mărimea prejudiciului cauzat. Potrivit raportului de expertiză prezentat de reclamanta Colesnicova Nadejda, valoarea prejudiciului constituie 24 072,34 de lei, iar pârâta fiindu-i acordată posibilitatea prin admiterea demersului cu privire la dispunerea unei expertize judiciare în construcție, nu a prezentat în fața expertului documentele solicitate prin demers, iar în lipsa acestora expertiza a fost imposibil de efectuat, dosarul fiind restituit fără executare.

La 25 octombrie 2018, Covaliova Galina reprezentată de avocatul Scorțescu Aureliu a declarat recurs împotriva deciziei din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii în limitele sumei de 3 773,51 de lei.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei a interpretat în mod eronat legea.

Prin încheierea din 20 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Covaliova Galina, reprezentată de avocatul Scorțescu Aureliu, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs constată că, decizia recurată a fost pronunțată la 20 septembrie 2018, expediată părților la 20 octombrie 2018, însă date referitoare la recepționarea acesteia de către Covaliova Galina la materialele cauzei nu se regăsesc, ceea ce denotă faptul că recursul declarat la 25 octombrie 2018 a fost depus cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă.

În corespundere cu art. 444 al Codului de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs au

fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În plus, recurenta și intimații au avut ocazia să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. (*mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75)

Subsidiar, în § 26 – 27 ale deciziei Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 al Codului de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând hotărârea contestată în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Covaliova Galina reprezentată de avocatul Scorțescu Aureliu întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea parțială a deciziei recurate și a hotărârii primei instanței în partea încasării prejudiciului moral și emiterea în această parte a unei hotărâri noi, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Cu referire la repararea prejudiciului material, Colegiul consideră că această cerință corect a fost admisă de către instanțele de judecată. În favoarea concluziei enunțate, Colegiul notează prevederile art. 1398 al Codului civil, conform cărora cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Totodată, conform prevederilor art. 1413 al Codului civil, dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut ori a curs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesiune. Această regulă nu se aplică în cazul în care prejudiciul s-a produs prin forță majoră ori din vina celui prejudiciat.

Pe parcursul examinării cauzei în fazele procesuale anterioare s-a constatat cu certitudine că, Colesnicova Nadejda și Olșevschii Valeri sunt co-proprietari al apartamentului nr. X, în blocul locativ din str. XXXX, X, mun. Chișinău.

Totodată instanțele au stabilit, că Covaliova Galina este proprietar al apartamentului nr. X, în același bloc locativ, situat în partea superioară ap. X, ce aparține Nadejdei Colesnicova și lui Olșevschii Valeri.

Potrivit înscrisurilor administrate de către instanțele de judecată s-a constatat, că conform actului nr. 7/15 din 14 ianuarie 2015 cu privire la constatarea faptului,

întocmit de reprezentatul întreprinderii-gestionar al blocului locativ menționat supra, apartamentul nr. 3 a fost inundat de către vecinii din apartamentul nr. 11, cauza inundării fiind deteriorarea bransamentului de aprovizionare cu apă potabilă din apartamentul recurentei Covaliova Galina.

Astfel, însăși Covaliova Galina a recunoscut faptul producerii scurgerii necontrolate de apă din apartamentul ce-i aparține.

Instanțele inferioare au constatat că faptul producerii scurgerii de apă din apartamentul nr. X str. XXXX, X, mun. Chișinău și a cauzării prin aceasta a prejudiciului material apartamentului nr. X din aceeași adresă se dovedește prin raportul de constatare tehnico-științifică nr. 344 din 09 septembrie 2015, întocmit de expertul judiciar Achimov Anatolii.

Ca urmare, ținându-se cont de faptul că posesiunea și dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. X din str. XXXX, X, mun. Chișinău aparține Galinei Covaliova, anume aceasta este responsabilă de reparația prejudiciului produs prin faptul, că din bunul imobil care îi aparține a avut loc scurgerea de apă în imobilul situat în partea inferioară, și anume apartamentul nr. X, ce aparține reclamantilor Colesnicova Nadejda și Olșevschii Valeri.

Instanța de recurs reține și constatările Raportului de constatare tehnico-științifică menționat anterior, potrivit căruia prejudiciul material cauzat proprietarului apartamentului nr. X de pe str. XXXX, X, mun. Chișinău, din cauza scurgerilor din apartamentul nr. X din același bloc, constituie 24 072,34 de lei.

Sub acest aspect, Colegiul reține că, instanțele judecătorești inferioare corect au concluzionat că, în speță se întrunesc toate elementele răspunderii pentru scurgerea din construcția Galinei Colesnicova, inclusiv vinovăția, prejudiciul cauzat, cât și raportul causal dintre elementele indicate, aceasta urmând să repare prejudiciul cauzat intimatilor, iar din aceste considerente corect s-a dispus încasarea sumei de 24 072,34 de lei cu titlu de prejudiciu material în beneficiul Nadejdei Colesnicova și lui Olșevschii Valeri.

Nu poate fi reținut ca temei de casare a hotărârilor judecătorești critica recurente precum că, raportul de constatare tehnico-științifică prezentat de reclamanta-intimată este o probă inadmisibilă în contextul stabilirii cuantumului prejudiciului material cauzat, or Colesnicova Galina, după cum denotă materialele cauzei, avea toate posibilitățile reale să prezinte contraprobe în cazul în care considera înscrisurile anexate în susținerea acțiunii ca neîntemeiate, însă nu a făcut uz efectiv de acest drept.

Cât privește soluția instanțelor de judecată cu privire la repararea prejudiciului moral, Colegiul consideră că, în această parte, hotărârile adoptate rezultă din interpretarea eronată a legii și respectiv, nu pot fi menținute.

În acest sens, instanțele de judecată cu referire la prevederile art.1422 al Codului civil, au reținut că intimatei i-a fost cauzat un prejudiciu moral în urma acțiunilor de prejudiciere a imobilului ce-i aparține.

Art. 1422 alin. (1) al Codului civil stipulează că, în cazul în care persoanei i s-

a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc, iar potrivit prevederilor art. 1398 al aceleiași legi, citate mai sus, prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune poate fi reparat exclusiv în cazurile prevăzute de lege.

Din sensul prevederilor legale citate rezultă că, prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică prejudiciul este moral numai dacă este urmare a încălcării unor valori de aceeași natură. De asemenea, din norma de drept enunțată rezultă, că se admite compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Colegiul precizează că, odată ce prejudiciul este suferit din cauza unei fapte recunoscute de lege ca una care îndreptățește la repararea prejudiciului, ține de libertatea reclamantului să scoată în evidență toate capetele de prejudiciu, adică toate formele în care el a suferit din punct de vedere fizic și psihic.

La caz, Colesnicova Nadejda și Olșevschi Valeri pretind că le-a fost lezat un drept patrimonial, însă compensarea prejudiciului moral cauzat prin lezarea drepturilor patrimoniale se admite numai în cazurile prevăzute expres de lege. Or, art. 1413 al Codului civil care reglementează răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin scurgerea din construcție, nu prevede posibilitatea reparării prejudiciului moral. Așa fiind, se constată că prevederile acestei norme nu sunt aplicabile raportului juridic dat de reparare a prejudiciului moral, instanțele de judecată incorect aplicând prevederile art. 1422 al Codului civil.

Este important de evidențiat că deși persoana trece prin suferințe în multe situații din viață, inclusiv în cazul faptelor ilicite la care este expusă, aceasta încă nu o îndreptățește să solicite despăgubiri. Persoana o poate cere doar în cazurile prevăzute de lege și în condițiile legale privind răspunderea.

Așadar, Colegiul lărgit trage concluzia că pretenția de încasarea a prejudiciului moral, în speță, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, motiv pentru care hotărârile instanțelor inferioare în această parte urmează a fi casate cu emiterea unei noi hotărâri.

Cu referire la celelalte critici din recurs, ținând cont de faptele din speță, de argumentele părților și de constatările de mai sus, Colegiul judiciar consideră că a examinat principalele întrebări juridice puse în cauză și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința motivelor invocate în recursul formulat de Covaliova Galina.

De fapt, motivele recursului Galinei Covaliova sunt inadmisibile în esența lor și nu au forță juridică de a influența prezenta soluție pe caz (a se vedea, *printre alte autorități*, cauza Kamil Uzun vs Turcia, hotărârea din 10 mai 2007, § 64; cauza Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), hotărârea 17 iulie 2014, § 156).

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Covaliova Galina reprezentată de avocatul Scorțescu Aureliu, cu casarea deciziei din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 09 iunie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău în partea încasării prejudiciului moral și în această parte a emite o nouă hotărâre de respingere a acestei pretenții, cu menținerea în rest a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Covaliova Galina reprezentată de avocatul Scorțescu Aureliu.

Se casează parțial decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 09 iunie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Colesnicova Nadejda și Olșevschi Valeri împotriva Galinei Covaliova privind încasarea prejudiciului material și moral, în partea încasării de la pârâtă a prejudiciului moral și în această parte se emite o nouă hotărâre prin care:

Se respinge pretenția Nadejdei Colesnicova și lui Olșevschi Valeri înaintată Galinei Colesnicova cu privire la repararea prejudiciului moral.

În rest, decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 09 iunie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Svetlana Filincova